

Předmluva

Sčítáním lidu, domů a bytů v roce 2021 se symbolicky uzavřelo první století populačních cenzů od obnovení samostatné české státnosti. Za tu dobu se sčítání v mnohém zásadně změnilo: počínaje obsahem zjišťovaných údajů, přes způsob a rychlost jejich sběru a zpracování, až po podobu zveřejňovaných výsledků.

Přestože je dnes publikování statistických tabulek jen doplňkem k jiným, přehlednějším a uživatelsky přívětivějším výstupům (jako jsou datové sady poskytované formou webových aplikací, otevřených dat či geoportálů), má Statistický lexikon obcí stále svůj nezastupitelný význam. Je stěžejní publikací, jejíž historie sahá až do 19. století k počátku tzv. moderních sčítání. Ale nejen to. I v současnosti totiž patří mezi velmi žádaná díla. To platí nejen o novějších lexikonech, ale i o těch vydaných před mnoha desítkami let. Jejich souvislá řada tak zachycuje již sto padesát let vývoje obyvatelstva a osídlení našeho území. Dodnes se velkému zájmu těší například vynikající lexikon ze sčítání 1930, lexikon z prvního československého sčítání v roce 1921 i z předchozích sčítání rakouských. Význam těchto děl nespočívá jen v poskytnutí aktuálních dat v podrobném územním detailu (k tomu dnes již primárně slouží jiné formy statistických výstupů), mají také neoddiskutovatelnou hodnotu historickou a národně-kulturní.

V pořadí patnáctý lexikon obcí, který máte před sebou, dokumentuje podrobně územně správní členění státu platné k 1. lednu 2024 až do úrovně částí obcí a základních sídelních jednotek a jejich dílů. V tomto členění poskytuje hlavní údaje ze sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021. Vedle toho přináší i přehled územních změn, k nimž došlo od vydání předchozího lexikonu, a retrospektivní přehled počtu obyvatel v období 1869–2021 do úrovně správních obvodů obcí s rozšířenou působností a měst s více než 10 tisíci obyvatel. Obsahuje také informace o příslušnosti obcí k pověřenému obecnímu úřadu, ke katastrálnímu pracovišti, k finančnímu, stavebnímu a matričnímu úřadu.

Věřím, že nový lexikon obcí vám poskytne nejen užitečné informace, ale také inspiraci k další práci a badání. A stejně jako lexikony předchozí pomůže lépe porozumět bohaté historii a kulturnímu dědictví naší země.

Marek Rojíček,
předseda Českého statistického úřadu

Publikaci „Statistický lexikon obcí 2021“ zpracoval autorský kolektiv Českého statistického úřadu ve složení:

Ing. Vladimír Balcar

Bc. Lubomír Čamra

Ing. Jiří Halásek

Bc. Ondřej Junášek

Ing. Petr Klauza

Ing. Kamila Kuklová

Mgr. Anna Podpíerová

Mgr. Marie Radolfová

Jana Štichauerová

